

Erikoiskirjastojen neuvoston kevätkokous 1.3.2007

kello 13 – 15, Valtion taidemuseo, Ateneum-Sali

Puheenjohtaja Elisa Paavilainen SYKE

Sihteeri Anna-Liisa Kristiansson-Seppälä Kotimaisten kielten tutkimuskeskus

Läsnä (Läsnäololuettelo, liite 1)

1. Valtion taidemuseon ja Kuvataiteen keskusarkiston esittely

Kuvataiteen keskusarkiston vt. johtaja Elina Heikka toivotti EriK:n kevätkokouksen osanottajat tervetulleiksi ja esitteli Valtion taidemuseon Kuvataiteen keskusarkistoa. Valtion taidemuseo on aktiivinen kulttuurilaitos ja alansa merkittävä asiantuntijaorganisaatio. Maan suurimman taidemuseolaitoksen muodostavat Ateneumin taidemuseo, Nykyaiteen museo Kiasma, Sinebrychoffin taidemuseo ja Kuvataiteen keskusarkisto.

Kuvataiteen keskusarkisto tallentaa kokoelmiinsa suomalaiseen kuvataiteeseen liittyvää olennaista arkisto- ja kirjastoaineistoa erityisesti tutkimuskäyttöön. Keskusarkiston toimintaan kuuluvat myös oma tutkimustoiminta sekä omiin aineistoihin perustuvat julkaisut ja näyttelyt. Valtion taidemuseon kirjasto toimii arkiston yhteydessä. Keskusarkisto sijaitsee Ateneum-rakennuksessa ja Kiasmassa, jonne on sijoitettu nykyaiteen tutkimuksen kuva- ja kirjastopalvelut.

Kuvataiteen keskusarkiston kokoelmat muodostuvat taidehistoriallisista asiakirja-arkistoista, lehtileikearkistosta, kuva-arkistosta, äänitearkistosta ja Valtion taidemuseon kirjastosta. Keskusarkiston kansalliset kokoelmat sisältävät monipuolista kuva- ja tekstimuotoista dokumenttiaineistoa 1800-luvulta nykypäivään. Arkiston toiminta tukee Valtion taidemuseon eri museoyksiköiden työskentelyä, ja tavoitteena on myös kehittää Suomen taidemuseoiden arkistotoimintaa. Kuvataiteen keskusarkisto harjoittaa taidehistoriallista tutkimusta sekä julkaisu- ja näyttelytoimintaa.

2. Kokouksen avaus

Erikoiskirjastojen neuvoston puheenjohtaja Elisa Paavilainen avasi kokouksen.

3. Sihteerin valinta

Kokouksen sihteerinä toimi Erikoiskirjastojen neuvoston sihteeri Anna-Liisa Kristiansson-Seppälä.

4. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin.

5. Syyskokouksen pöytäkirja.

Erikoiskirjastojen neuvoston 21.11.2006 Suomen Pankissa pidetyn syyskokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

6. Ilmoitusasiat

EriK:n edustajat digitaalisen kirjaston ohjausjärjestelmän ryhmiin.

- Toivottiin, että mahdollisimman moni nykyinen jäsen jatkaa. Verkkopalveluryhmä: Elisa Orrman, Kansallisarkisto. Laitteistoryhmä: Jouko Ylälahti, Stakes. Ohjelmisto- ja standardointiryhmä:

Timo Hellgren, VTT. Tilasto- ja vaikuttavuusryhmä: Vappu Lappalainen, Tilastokeskus.
Lisätietoja: <http://www.lib.helsinki.fi/digiohjaus/>

Muutos EriK-neuvoston ohjesääntöön.

Ohjesäännön kohta: Neuvosto valitsee keskuudestaan pj:n ja sihteerin..., 5 varsinaista jäsentä sekä 1 varajäsenen.

Esitettiin, voidaanko muuttaa muotoon: Neuvosto valitsee keskuudestaan pj:n ja sihteerin...sekä 6 varsinaista jäsentä.

Erikoiskirjastojen neuvosto päätti muuttaa ohjesäännön ehdotettuun muotoon: Neuvosto valitsee keskuudestaan pj:n ja sihteerin...sekä 6 varsinaista jäsentä.

7. Katsaus EriK-neuvoston toimintaan (Elisa Paavilainen) (liite2)

- Kansallisten kirjastoverkkopalvelujen tulosneuvottelujen valmistelu 24.11.2006. Koolla KK:n edustajat ja sektorien puheenjohtajat.

- Sektorien puheenjohtajia ja sihteereitä koolla 26.1.2007 suunnittelemassa Kirjastoverkkopäivän 9.3.2007 ohjelmaa

- Erikoiskirjastopäivä 5.2.2007 STKS:n Erikoiskirjastoryhmän (päävastuu) ja EriK-neuvoston yhteistyönä (Työryhmässä: Ritva Hänninen, Anna-Liisa Kristiansson-Seppälä, Armi Länkelin, Leena Parkkonen, Terttu Palosaari, Veera Ristikartano ja Eila Vainikka)

- Kansalliskirjastotyöryhmä 2002 ja Kansalliskirjasto 2005 –seurantatyöryhmä
Kansallisten kirjastoverkkopalvelujen kustannustenjakoa. Koordinointiin ja kehittämiseen tarvittavat resurssit 250 000 € v. 2007 – 2009. Erikoiskirjastojen osuus 13 000 €
Kokous 21.6.2006: Kristiina Hormia-Poutanen, Lykke Sahlström, Annu Jauhiainen, Pirjo Sutela, Annikki Roos, Anna-Liisa Kristiansson-Seppälä, Elisa Paavilainen. Asia on vielä ratkaisematta.
Vuonna. 2007 opetusministeriö maksaa opetusministeriön alaisten erikoiskirjastojen kulut.

Tulevaa

- Kirjastosektorien työvaliokunnat ja Kansalliskirjaston edustajat koolla 20.3.2007

Tulevaisuus – mikä muuttuu?

Sektorien sisäisestä tekemisestä siirrytty uuteen kauteen, jossa yhteistyökumppaneina ovat Kansalliskirjasto ja kirjastoverkon sektorit.

Tulevaisuus

Peruspalvelut pysyviksi kirjastoverkolle, Kansalliskirjaston pysyvä henkilöstöresursointi v. 2007 alkaen.

Koko kirjastoverkko mukana palvelujen kehittämisessä ja tavoitteiden asettamisessa: lisääntynyt painoarvo, vaikuttavuus ja näkyvyys. Kansalliskirjasto yhteisenä palvelu- ja kehittämissyöksikkönä Kirjastoverkon vahva rooli tietoyhteiskunnan kehittäjä. Yhdessä tekeminen ><tuottavuushankkeet Rahoitus?

Kirjastoverkkopalvelujen ekstranet

www.kansalliskirjasto.fi > Kirjastoille > Kansalliset kirjastoverkkopalvelut > Ekstranet (Tunnukset saa sihteeriltä). Luettavissa mm. yhteisten kokousten pöytäkirjat, hankkeita, selvityksiä, suunnitelmia ja muita dokumentteja

8. Työvaliokunnan puheenjohtajan ja jäsenten valinta erovuoroisten tilalle

EriK –työvaliokunnan erovuoroiset jäsenet

- Elisa Paavilainen, pj (SYKE)
- Cecilia af Forselles-Riska (SKS)
- Teemu Karvinen (ARA)
- Vuokko Pärssinen-Tainio (Suomen Sukututkimusseura)

Erikoiskirjastojen neuvoston uudeksi puheenjohtajaksi valittiin ylitarkastaja Ritva Hänninen Ilmatieteen laitokselta.

Työvaliokunnan uusiksi jäseniksi valittiin

Ylikirjastonhoitaja Marja Hirvikallio Tilastokirjasto
Tietopalvelusihteerit Tuula Kettunen Merenkulkulaitos
Kirjastonhoitaja Merja Mehtälä Geologian tutkimuskeskus

9. Neuvoston jäsenten kansainvälinen toiminta – alustusta ja keskustelua aiheesta

Puheenjohtaja Elisa Paavilainen luki Hellevi Yrjölän lähettämän alustuksen kansainvälisestä toiminnasta keskustelun pohjaksi. Kansainvälinen toiminta herätti paljon keskustelua. Etenkin IFLA:n koettiin vahvistavan näkyvyyttä. Pidettiin tärkeänä osallistumista 16.4.2007 Tieteiden talossa pidettävään IFLA-kouluun. Lisätietoja osoitteesta:

<http://pro.tsv.fi/stks/IFLAskolola16407.pdf>

Erikoiskirjastojen jäsenet kertoivat kokemuksiaan kansainvälisestä toiminnasta. Korostettiin verkostoitumisen tärkeyttä myös kansainvälisesti. Todettiin, että jokaisella on omalla alueellaan kansainvälistä toimintaa. Muistutettiin mieliin, että www.kirjastot.fi –sivuilla on tietoa apurahoista.

10. Muut ajankohtaiset asiat

Arja Hyvärinen Metlasta esitteli FinELibin perusaineistotyöryhmän työtä. Perusaineistotyö alkoi kesällä 2006. Työssä ovat mukana kaikki kirjastosektorit. Kesällä 2006 tehtiin perusaineistokysely kirjastosektoreittain. Arja Hyvärinen ja Irja Laamanen tekivät kyselyn erikoiskirjastoille sekä laativat priorisoidun listauksen. Työn tuloksena yliopistokirjastot ja erikoiskirjastot yhdistivät työnsä tulokset, joista muodostui huippututkimuksen aineistot. Yleisten kirjastojen ja osin ammattikorkeakoulukirjastojen tarpeiden pohjalta luotiin kansalaisen perusaineistopaketti. Aineistolistausten tiedot ovat vielä luottamuksellisia. Lähiaikoina perusaineistotyöryhmän tuloksista tiedotetaan aktiivisesti sidosryhmille ja rahoittajille, myös erikoiskirjastoille ja näiden kehysorganisaatioille.

Pirjo Sutela VTT:ltä kertoi FinELib-aineistojen kustannustenjakomallin muutosesityksen etenemisestä.

Erikoiskirjastojen neuvoston syyskokouksessa tehtiin kannanotto: *FinELib-konsortion kustannustenjaon periaatteet on laadittu vuonna 2002 ja ne perustuvat eri sektoreita edustaneen*

työryhmän työhön. Kustannustenjakomallin yleiset periaatteet ovat kannatettavia (tasapuolisuus, perustuu faktoihin, yksinkertaisuus ja läpinäkyvyys ja aineistot kunkin organisaation tarpeen mukaan). Nykyinen kustannustenjakomalli ei kuitenkaan täysin toteuta yleisperiaatteita tutkimuslaitossektorin osalta. Erikoiskirjastojen neuvosto edellyttää, että mallia kehitetään tai korjataan siten, että periaatteet toteutuvat kaikkien konsortioon osallistuvien sektoreiden osalta. Neuvosto esittää, että tutkimuslaitosten osalta käyttäjämäärä perustuu kokonaisFTE-lukuun, joka jaetaan opiskelijoihin ja tutkijoihin suhteessa 40/60.

Kustannustenjakomallin muutostarve on ollut esillä myös yliopistokirjastojen neuvostossa syksyllä. Neuvoston kanta oli, että muutoksia ei sallita.

Joulukuussa kustannustenjakomalli oli esillä FinELibin konsortioyhmän kokouksessa, jossa päätettiin, että nykyistä kustannustenjakomallia ei muuteta. Pöytäkirja on FinELibin sivuilla <http://www.lib.helsinki.fi/finelib/> , kohta Raportit.

11. Seuraava kokous

Kirsti Lumiala kutsui Erikoiskirjastojen neuvoston syyskokouksen Työväenliikkeen kirjastoon. Kokous pidetään 26.11.2007 kello 13 – 15.

12. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Elisa Paavilainen päätti kokouksen kello 15.20. Neuvosto kiittää puheenjohtajaansa erittäin hyvin hoidetusta työstä. Hän jatkaa erikoiskirjastojen edustajana Kansalliskirjaston johtokunnassa.

Neuvosto kiittää www-sivujensa ylläpitäjää Pasi Juttulaa hyvin tehdystä työstä.

Kokouksen jälkeen Valtion taidemuseon kirjastonhoitaja Irmeli Isomäki esitteli kirjastoa. Valtion taidemuseon kirjasto on tieteellinen erikoiskirjasto, joka tukee erityisesti Valtion taidemuseon omien kokoelmien tutkimusta, näyttelyjen valmistamista ja suomalaisen kuvataiteen taidehistoriallista tutkimusta. Luetteloidussa kokoelmassa on yli 40 000 nimekettä, joista merkittävimmän osan muodostavat näyttelyjulkaisut sekä museoiden kokoelmaluettelot. Kokoelma karttuu julkaisuvaihdon, ostojen ja lahjoitusten avulla.

Kirjasto on jaettu kolmeen toimipisteeseen. Ateneum-rakennuksen kirjasto on keskittynyt erityisesti Suomen taiteen historiaan. Nykyaikaisen museon tutkijakirjasto Kiasmassa käsittää aineistoa Suomen taiteen lisäksi kansainvälisestä nykyaikaisesta 1960-luvulta alkaen. Vanhaa ulkomaista taidetta koskeva kirjallisuus on sijoitettu Sinebrychoffin taidemuseoon. Taideteollisuus, arkkitehtuuri ja vanha ulkoeurooppalainen taide eivät kuulu aktiivisesti kartutettavaan kokoelmaan.

Valtion taidemuseon kirjaston kokoelmatietokanta on osoitteessa:
<http://marikki.fng.fi/kirjava/index.php>

Kirjaston esittelyn jälkeen osanottajilla oli mahdollisuus tutustua Ateneumin taidemuseon mielenkiintoiseen näyttelyyn Eläinten aika.

Vakuudeksi

Anna-Liisa Kristiansson-Seppälä

